

Prezident republiky vyslanci dr. Osuskému. *Lidové noviny* (29) 1921, č. 526, 20. 10., s. 5. Otištěno též: Uznání práce vyslance dr. Osuského prezidentem republiky. *České slovo* (13) 1921, č. 242, 20. 10., s. 3, a v dalších listech.

Viz MASARYK, T. G. *Cesta demokracie II*. Praha 2007, s. 145.

- a – Adresováno: Pan vyslanec Dr. Št. Osuský, Légation Tchécoslovaque, Paris, 15, Avenue Charles Floquet.
- b – Repartice – poměrné rozdělení, rozvržení, rozložení něčeho.
- 1 – Zde míněno jednání o rozdělení říčních lodí náležejících Rakousku-Uhersku mezi nástupnické státy a o přístup těchto států do námořních přístavů při ústí řek. Československo získalo v roce 1919 právo používat části německých přístavů Hamburk a Štétin (dnes polský Szczecin), čímž získalo přístup k Severnímu a Baltskému moři po řekách Labe a Odry. Své části přístavu ve Štétině se Československo vzdalo ve prospěch Polska v roce 1956.

Předsednictvo rolnických Besed T. G. Masarykovi
Smolenice, 23. října 1921

/86

Smolenice, dňa 23. októbra 1921.

Vážený pane prezidente a osloboditeľu nášho národa!

Nie je tomu tak dlho, čo kráčať ste po zemi tatranských hôr čo víťaz, ktorému národ náš pripravil všade od srdca idúce úprimné prijatie, čo malo byť akousi malou vďakou za to, že po 1000 rokoch jarma a márneho plaču dosiahol svojej slobody. Vy – najdrahší náš otče, ste slobody tejto pôvodcom. Náš národ po hrozných ranách, ktoré sú ešte dnes nezhojené, pomaly vstáva z onoho dlhého spánku, ktorý mal byť spánkom smrteľným a prebúdzá sa k novému životu, ktorý má byť lepší, ako ten, na ktorý sa nám tak horko spomína.

Tatičku! – Vyslobodil ste nás už jedenkrát, vyslobodte nás ešte raz – a to naposledy a zo zeme našej bude ráj to na pohľad, v ktorom bude v práci a svornosti žiť Vám drahý ľud pre blaho svojich detí a ľudstva.

Márne sú až do dnes naše stesky, naše volania – za všetko nám bolo odpovedané len ústrkom, ktorý nás bolí a ktorý nepriatelia našej slobody používajú k biednym agitáciám protištátnym, ktoré bohužiaľ i u niektorých ľudí z našich radov zanechávajú mocný ohlas k reptaniu. Utiekame sa preto k Vám, súc presvedčení dľa Vašich slov: „Pravda víťazí!“, že nebudeme nevyslyšaní, ba naopak, že dočkáme sa pomoci a tak úplnej, opravdovej slobody.

Sme národ, jehož životný program točí sa najviac okolo tej hrúdy zeme, ktorá až dosiaľ je držaná neprávnym v rukách našich dávných nepriateľov, ktorí zem túto pomocou lži a násilia vyrvali z rúk slovenského ľudu, ktorý dnes pracuje na nej nie ako človek slobodný, ale ako otrok a poddaný tých, ktorí v radovánkach súc obklopení zlatom z našich mozoľov, vysmieľujú sa nám, pracujú proti nám a nášmu drahému štátu a domovu.

Voláme preto k Vám – keď sme sa inde dovolať nemohli – pomôžte – a za to Vám zaznie z úst slovenského národa ešte jedenkrát mocná vďaka, ktorá so slzami radosti ponese sa ako hrom až tam do tej našej drahej matičky Prahy.

Vy, ako človek nanajvyš človeku druhému spravodlivý a všetko dosiaľ známe znajúci, poznáte dobre tie doby, kedy ľud náš musel úplne bez náhrady, alebo za náhradu veľmi malú, dávať tzv. pánom veľké množstvo zeme, v podobe komasácií,^a ktorá mala ten účel, aby ľud bol čím viac otrokom.

R. 1848, kedy zrušená bola robota, musel národ náš na mnohých a mnohých miestach zaplatiť za to v pozdejších rokoch robotou horšou, a to bolo – dal – musel, totiž dať bez náhrady svoju drahú zem, ktorá bola jeho živiteľom. U nás sa tak stalo r. 1882. Doklady, ktoré zaručujú našu pravdu, máme po ruke.

A dnes vládne u nás chudoba, národ márne čaká, že „Pravda víťazí“.

Pomôžte nám – vráťte nám to, čo je naše, na čo máme právo – čo nám bolo naprosto neľudsky vzaté – a sloboda naša bude úplná. Miesto plaču príde radosť, miesto nenávisťi láska, ktorá nedá zahnúť nám ni budúcim.

Zostávame v hlbkej úcte oddaní:

Roľnícka beseda v Zavaru, Linč, Hrnčiarovce, Nádaš, Smolenica, Lošonc, Neštych, Veľké Orešany, Boleráz, Chtelnice.

Bratislava, dňa 24. října 1921.^b

Za hlavný sekretariát Slovenskej
národnej a roľníckej strany^c

Matěj Koudela^d
sekretár

Predsedníctvo roľníckych Besied:

[...]^e

DOPIS

AKPR, f. KPR, inv. č. 515/E, č. j. D 5191/21, k. 38. Originál, strojopis.

a – Komasace – scelování, slučování pozemků.

b – Psáno perem.

c – Připojeno razítko organizace.

d – Vlastnoruční podpis.

e – Následuje dalších 24 podpisů strojem.